

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Τα επιχειρήματα, με τα οποία ο αρθρογράφος υποστηρίζει ότι οι τηλεθεατές μπορούν οι ίδιοι να προστατέψουν τον εαυτό τους από τις εκπομπές χαμηλής ποιότητας, περιλαμβάνονται στη 2^η και την 3^η παράγραφο του κειμένου:

- Το πολιτικό αισθητήριο ή το καλό γούστο δεν επιβάλλονται · τα ΜΜΕ είναι μεν ισχυρά, αλλά δεν μπορούν να διασώσουν πολιτικά καθεστάτα ούτε να εκμηδενίσουν πολιτισμούς, τοπικούς ή εθνικούς, που αντιστέκονται.
- Όσοι προστατεύουν το τηλεοπτικό κοινό υποτιμούν τη νοημοσύνη του, εφόσον η κριτική ικανότητα είναι γνώρισμα όλων των ανθρώπων, άρα και όλων των τηλεθεατών, και όχι μόνο προνόμιο λίγων.
- Τόσο τα απλά όσο και τα σύνθετα φαινόμενα της κοινωνικής ζωής αποδεικνύουν ότι οι τηλεθεατές δεν είναι ούτε ανυποψίαστοι ούτε αποχαυνωμένοι.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

1γ

2γ

3δ

4β

5β

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Χρησιμοποιείται ενεργητική σύνταξη.

Μετασχηματισμός σε παθητική:

1. Έτσι τουλάχιστον υποστηρίζεται από την Επιτροπή Πολιτών, από την οποία οργανώθηκε εκδήλωση για να επισημανθεί η αηδία που προκαλείται στο κοινό από ορισμένα τηλεοπτικά προγράμματα.
2. Η νοημοσύνη όλων συλλήβδην των τηλεθεατών υποτιμάται από τους προστάτες τους.

Μεταβολή στο ύφος:

Η παθητική σύνταξη εστιάζει στην πράξη / τη δραστηριότητα, όχι στον δράστη, δηλαδή το ενδιαφέρον του αναγνώστη στρέφεται περισσότερο προς το πληροφοριακό περιεχόμενο του κειμένου και λιγότερο προς το πρόσωπο που ενεργεί. Με τον τρόπο αυτό το ύφος γίνεται ηπιότερο, λιγότερο αιχμηρό, και ταυτόχρονα αποκτά επίσημο και τυπικό χαρακτήρα.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Στο ποίημα όλα τα έμψυχα (το πληγωμένο πουλί, η γάτα, το μικρό κορίτσι) λειτουργούν ως σύμβολα, από τη συνδυαστική δράση των οποίων διαμορφώνεται μία αλληγορική ιστορία.

Συγκεκριμένα η γάτα – το μοναδικό σαρκοβόρο του χωριού (στ. 4) – ακολουθεί το ένστικτό της και τραυματίζει θανάσιμα το μοναδικό πουλί (στ. 6) για λόγους επιβίωσης. Έπειτα, ωστόσο, μπροστά στη συναισθηματική αντίδραση του χωριού (στ.9-10), και ιδίως του μικρού κοριτσιού (στ. 14-15), μετανοεί όχι γιατί κατασπάραξε το πουλί αλλά διότι άφησε το μικρό κορίτσι να καταλάβει την αλήθεια (στ. 16-24). Η γάτα συνειδητοποιεί ότι, όταν το περιβάλλον δεν κατανοεί τους νόμους της επιβίωσης (στ. 11-15), είναι προτιμότερο να ολοκληρώνει κανείς ό,τι πράττει υπό την πίεση της ανάγκης, για να μην αφήνει ίχνη (στ. 18-19), και στη συνέχεια να παρουσιάζει μία ωραιοποιημένη εκδοχή των γεγονότων (στ. 20-23), αυτή που οι άνθρωποι αποδέχονται ευκολότερα (στ. 24-25). Η αλήθεια μπορεί να αποδειχτεί απίστευτα σκληρή και να μην μπορούν να την αντέξουν όλοι.

Ως προς τη συμφωνία ή τη διαφωνία με τον τελευταίο στίχο του ποιήματος, η απάντηση είναι ελεύθερη, αναμένεται ωστόσο:

- Αν υπάρξει συμφωνία, να επισημανθεί ότι η γάτα αποφασίζει ότι έπρεπε να καταβροχθίσει τελείως το πουλί, και έτσι να καλύψει τα ίχνη της πράξης της, όχι για λόγους ιδιοτελείς, αλλά από συμπόνια προς τον πόνο του παιδιού· άρα, η ευαισθησία και η ενσυναίσθηση υπαγορεύουν ενίοτε το ψέμα ή τη συγκάλυψη.
- Αν υπάρξει διαφωνία, να τονιστεί ότι η γάτα δεν πράττει σωστά, εφόσον αφήνει το συναίσθημα να κυριαρχήσει στην κρίση της και παραβιάζει τη βασική αρχή που υπαγορεύει ότι η αλήθεια τοποθετείται πάνω και πρώτα από όλα, ανεξάρτητα από τον αντίκτυπο ή το τίμημα.